

noget særdeles graverende i, at Provsten eller Skoledirektionen havde sagt om de 3 indstillede, at de vare for unge, men det er sandelig graverende at rejse Strid paa det Punkt, naar faktisk de 3 opfyldte Betingelserne, som ere Grundlaget for, at Sogneraadet har kaldet dem. Naar de 3 Ansøgerinder virkelig vare værdige og skiftede ifølge de Dokumenter, hvormed de møde fra Seminarierne, er det aldeles uberettiget at forkaste Indstillingen med den Motivering, at de ere for unge. At man synes, at de ere for unge, det er noget helt andet, men derfor maa man, som sagt, ikke forkaste Indstillingen, naar de ellers ere skiftede og værdige. Der staar ikke et Ord i Skoleloven, som kan begrunde en saadan Synsmaade, og hvis mange af de Klager, der indkomme til Ministeriet, ere baserede paa saa lette Grunde, paaistaar jeg rigtignok, at det er temmelig graverende for Skoledirektionerne. Jeg har for Næsten kun fundet Anledning til selv at tale derom ved, hvad der er fremdraget fra anden Side, og da jeg selv sidder i den Skoledirektion, der er anklaget, synes jeg, at det var rimeligt, at jeg fremdrog et Par Momenter for at vise, hvorledes Sagen stod. At der skulde være noget mindre heldigt i at fremdrage saadanne Udtalelser af en offentlig Korrespondance paa et Sted som her, hvor det gælder om netop at vise, hvorledes Forretningsgangen er omkring i Skoledirektionerne, det kan jeg ikke indrømme, jeg anser det for at være paa rette Plads. Derjom det var private Breve, der bleve vekslede mellem Skoledirektionens Medlemmer, eller det skulde være en Hemmelighed, hvorledes man stemmer, var det en anden Sag. Nej, det kommer til Sogneraadenes Kundskab og de faa det at vide eller kunne faa det at vide, og jeg i alt Fald har ikke i Sinde at gøre nogen Hemmelighed deraf, jeg har ikke i Sinde at skjule, hvorledes Korrespondancen falder i offentlige Anliggender, ikke paa nogen Maade, hverken her eller andetsteds, det er der ingen, der har forlangt eller kan forlange. Der er ingen Grund til at hemmeligholde saadanne Ting, naar man sidder i et Koncilium af kommunal Betydning, vel at mærke ikke i et Udvalg, men i det offentlige Hverv, man har faaet, og hvor der veksles aldeles officielle Skrivelser. Jeg vil nok indrømme, at jeg kan trænge til Opdragelse, jeg har hele mit Liv trængt til det, og det er meget smukt af den højtærede Minister, at han ogsaa vil tage sig af mig nu, men jeg kan ikke indrømme, at han har været heldig her. Det samme gælder, naar han mener, at jeg ikke har været heldig med en anden Ytring, at jeg derved har tilfidesat Sømmelighedens Krav.

Jeg skal sige den højtærede Minister, at naar jeg udtalte mig, som jeg gjorde, var det kun, fordi det faldt mig naturligt i Tankerne, medens jeg stod og talte, men man maa vel erindre, hvad jeg talte om. Jeg talte om, at der her var udfastet den Bestyrling mod Sognekommuner, af hvilke en stor Del af de Mænd, der sidde her, ere Medlemmer, at der, som bekendt, stadig fandt Misbrug Sted, at Loven her skulde hemme disse Misbrug, at disse Misbrug særlig gave sig til Kende derved, at det meget ofte var personlige Interesser, der ledede Valget, og at disse personlige Hensyn blandt andet ogsaa bleve fremmede ved de Henvendelser, som Lærerne maatte gøre hos Sogneraadetsmedlemmer, og slikt. Saadan omtrent vare Ytringerne faldne. „Misbrugene“ staa i Motiverne. „Misbrugene“ faldt fra de Herrer af Højre, og dertil udtalte jeg vist omtrent saaledes, at, naar man bestyrligede de Mænd, der sidde i Kommunalraadene, for Misbrug og altsaa ogsaa bestyrligede de Mænd, der sidde her som Medlemmer af disse Kommunalraad, for i en Række af Aar at have ydet deres Medvirken til Misbrugene ved Lærerkaldelsen, ydet deres Medvirken til at støtte personlige Hensyn og slikt, saa var det en Demoralisation i Samfundet, hvis slikt fandt Sted, og saa tilfagde min Sømmelighedsfølelse mig, da jeg staa i meget nær Berøring med disse Forhold og disse Mænd, at sige, at hvis en saadan Demoralisation finder Sted i de mindre Lag af Befolkningen, er det egentlig talt ikke saa underligt, eftersom det jo er rimeligt, at en saadan Demoralisation kan herke højere oppe. I Løbet af 20 Aar have vi jo levet under et Regimente, hvor man har tilfidesat Lov og Ret og brudt de Forudsætninger, som vare til Stede, den Gang Grundloven blev given. Man har jo selv erklæret, at man var uden for Forudsætningerne i Grundloven, og det er jo erkendt her i Tinget, og man har jo i en Række af Aar til forfælske Tider set, hvorledes fortjenstfulde Mænd ere blevne tilfidesatte og mindre fortjenstfulde Mænd komme frem rundt omkring paa forfælske Steder — ja, ganske vist kan man maatte ikke bevise slikt, men man kan dog i det mindste se, at rundt omkring i de mange Aar have gode Familieforbindelser og korrekte politiske Meninger haft en heldig Indflydelse paa Folks Forremmelser. Derfor siger jeg, at, for saa vidt der er Demoralisation forneden, saa tør jeg tro, at den med de Forhold, under hvilke vi have levet i de sidste 20 Aar, maatte være kommen fra oven, og er der en saadan Demoralisation, som man har sagt, i alle mulige Kommuner og Skole-